
20261016 1.9
Socialdemokraterna
Österåker
BUDGET 2027
PLAN 2028-2029

INNEHÅLLSFÖRTECKNING **Sida**

1.0 Allmänt 3
1.1 Ett Österåker som håller ihop och vågar investera i framtiden 3
2.0 Budgetförutsättningar 4
2.1 Budgetförutsättningar 2027 och plan 2028-2029 4
3.0 Skatt, indexuppräkning, framtida volymökningar och prisutveckling 4
3.1 Föreslagen skattesats 4
3.2 Indexuppräkning 4
3.3 Volymjusteringar och prisutveckling 4
4.0 Nämndernas budget och uppdrag 6
4.1 Taxor och avgifter 6
4.2 Kommunfullmäktige 6
4.3 Överförmyndarnämnden 7
4.4 Kultur- och fritidsnämnden 8-10
4.5 Utbildningsnämnden 11-15
4.6 Näringsliv- och arbetsmarknadsnämnd 16
4.7 Vård-och omsorgsnämnden 17-18
4.8 Socialnämnden 19
4.9 Byggnadsnämnden 20
4.10 Miljö- och hälsoskyddsnämnden 21
4.11 Kommunstyrelsen 22-27
5.0 Prioriterade investeringar 28
5.1 Prioriterade investeringar 29-30
6.0 Ekonomiska sammanställningar 31
6.1 Driftbudget 32
6.2 Resultatbudget 32
6.3 Investeringsbudget 33
6.4 Balansbudget 34
6.5 Kassaflödesanalys 35

1.0 Allmänt

Ett Österåker som håller ihop och vågar investera i framtiden

Österåker är en kommun med fantastiska möjligheter. Vi har skärgården, naturen, ett starkt föreningsliv och människor som varje dag bidrar till att göra vår kommun till en bättre plats att leva på. Men bakom bilden av den välmående skärgårdskommunen finns också en annan verklighet. En verklighet där förskolans barngrupper är för stora, där elever lämnar grundskolan utan tillräckliga kunskaper och där äldreomsorgen inte alltid håller den kvalitet som våra äldre förtjänar.

Det är en verklighet som vi socialdemokrater inte accepterar.

Efter närmare tre decennier av moderatlett styre har låg kommunalskatt alltför ofta prioriterats framför kvaliteten i välfärden. Vi har vant oss vid att höra hur kostnadseffektiva våra verksamheter är. Men låga kostnader är inget självändamål om det sker på bekostnad av människors trygghet och möjligheter.

För oss är frågan inte hur lite välfärden kan få kosta, utan vilken välfärd vi vill ha. I vår budget för 2027 gör vi därför ett tydligt vägval. Vi föreslår att kommunalskatten höjs med en krona per intjänad hundralapp för att möjliggöra långsiktiga investeringar i välfärden. Skolan är vår främsta prioritering och vi satsar på mindre barngrupper, ökad likvärdighet, fler behöriga pedagoger och en starkare elevhälsa. Varje barn ska ges möjlighet att lyckas, oavsett bakgrund eller behov.

Vi stärker också äldreomsorgen, avskaffar minutjakten i hemtjänsten och återinför avgiftsfria trygghetslarm. Vi investerar i kultur, idrott och föreningsliv för att fler barn och unga ska kunna delta, oavsett föräldrarnas ekonomi. Samtidigt stärker vi det förebyggande arbetet, utvecklar näringslivet och satsar på en levande landsbygd och skärgård.

För oss handlar ekonomiskt ansvarstagande inte bara om att redovisa överskott, utan om att använda våra gemensamma resurser klokt. Vår budget visar ett positivt resultat på 89,5 miljoner kronor och vi visar att det går att förena en starkare välfärd med ordning och reda i ekonomin.

Politik handlar ytterst om prioriteringar. Om vilket samhälle vi vill lämna efter oss och vilket ansvar vi är beredda att ta. Vi vill att Österåker ska vara en kommun som inte bara är bra för dem som redan har det bra, utan en kommun som är bra för alla.

Det är vårt löfte och vår riktning.

Sofia Almgren Johansson
Kommunalråd i opposition (S)

2.0 Budgetförutsättningar

2.1 Budget och planeringsförutsättningar 2027 och plan 2028–2029

Budgetförslag är upprättat enligt programmet för ekonomisk hållbarhet.

3.0 Skattesats, indexuppräkning och framtida volymökningar

3.1 Föreslagen skattesats

Vi föreslår höjd skattesats med 1 krona, det ger en utdebitering med 17:60 kronor, vilket ger följande skatteintäkter
2027: 3 141,7 mkr
2028: 3 265,9 mkr
2029: 3 396,6 mkr

Vårt budgetförslag tar ca 98 % av skatteintäkter och bidrag i anspråk, med ett positivt resultat på 89,5 mkr.

3.2 Indexuppräkning

Budgetförslaget har en indexuppräkning på 3,2% i enlighet med SKR:s riktmärke PKV
(Prisindex för kommunal verksamhet).

PKV

	2025	2026	2027	2028	2029
Arbetskraftskostnad*	-0,3	2,6	3,4	3,6	4,1
vikt arbetskraftskostnad	68,9%	68,2%	68,0%	68,1%	68,3%
Övrig förbrukning**	2,5	2,7	2,7	2,5	2,6
vikt övrig förbrukning	31,1%	31,8%	32,0%	31,9%	31,7%
PKV	**0,6**	**2,7**	**3,2**	**3,2**	**3,6**

* Lönekostnadsförändring inkl. förändring i arbetsgivaravgifter.
** 40 % lönekostnadsförändring och 60% KPIF för åren 2026–2029.
KPIF justeras med effekt av tillfälligt sänkt moms på livsmedel

3.3 Volymjusteringar och prisutveckling

De volymförändringar som föreslagits av ekonomikontoret har tillförts respektive nämnds ramar för 2027.
Framtida volymökningar och prisutveckling analyseras inför budgetprocessen för år 2028, plan 2029–2030 i enlighet med programmet för ekonomisk hållbarhet.

4.0 NÄMNDERS BUDGET OCH UPPDRAG

4.1 Taxor och avgifter

För 2027 gör vi följande förändringar gällande taxor och avgifter.
1) Slopad egenavgift till musikskolan (3 600 tkr).
2) Slopade avgifter för föreningar att hyra idrottsanläggningar för barn och ungdomar (3 700 tkr).
3) Slopade avgifter kopplade till Kulturknuten och Bergateatern (450 tkr).
4) Slopad avgift för trygghetslarm (1 100 tkr).
5) Slopad avgift för dagverksamheten för äldre (900 tkr).

4.2 Kommunfullmäktige

KF Budget 2026	Brutto 2027	Intäkter 2027	Netto 2027
- 15 050	- 10 610	0	- 10 610

Politiska prioriteringar	
Indexuppräkning enligt PKV	- 360
Förstärkning av revisionen	- 300
Summa:	- **660**

Indexuppräkning

Uppräkning med **360 tkr** enligt PKV.

Förstärkning av revisionen

Under 2022 fick revisionen förändringar i sitt uppdrag. Man har inom befintlig lagstiftning klarat av att svara upp mot dessa förändrade krav, men det har inneburit minskade resurser till bland annat fördjupade granskningar sedan 2020. Vi tillför därför ytterligare **300 tkr** till revisionen för år 2027.

4.3 Överförmyndarnämnden

ÖFN Budget 2026	Brutto 2027	Intäkter 2027	Netto 2027
- **6 900**	- **9 321**	**0**	- **9 321**

Politiska prioriteringar	
Personalförstärkning	- 1 700
Förväntade lagändringar	- 500
Indexuppräkning enligt PKV	- 221
Summa förstärkningar:	- **2 421**

Personalförstärkning

Bedömningen som förvaltningen gör är att man behöver en handläggande Enhetschef samt ytterligare en handläggare för att klara sina åtaganden för 2027. Vi delar den bedömningen och tillför **1 700 tkr** till nämndens ram.

Förväntade lagändringar

Utredningen gällande överförmyndare från 2021 föreslog ikraftträdande gällande den politiska delen och vissa statliga delar, detta kan betyda beslut i riksdagen med ikraftträdande 1/7 2026 eller 1/1 2027. I budgetproposition framgår att kommunerna förväntas ha kostnader för detta under 2026. Det omfattar mer uppgifter, arbete med system, genomgång av gamla registerutdrag, uppdatera delegationsordningar med mera. Om alla förslag går igenom bedömds verksamheten växa med 10–30 % (bedömningar gjorda 2020–2021). Vi vet inte idag om alla förslag blir ny lagstiftning och hur mycket kommunen kommer få bekosta men vi tillför **500 tkr** för detta i nämndens budget.

Indexuppräkning

Uppräkning med **221 tkr** i enlighet med PKV.

4.4 Kultur- och fritidsnämnden

KFN Budget 2026	Brutto 2027	Intäkter 2027	Netto 2027
- **145 700**	- **164 062**	**3 470**	- **160 592**

Politiska prioriteringar	
Satsning på kultur- och idrottsliv	- 7 750
Indexuppräkning enligt PKV	- 4 662
Fritidsfältare (3 heltidstjänster)	- 2 100
Biblioteksklyft	- 1 600
Bidrag till kulturföreningar	- 1 000
Aktivitetsbidrag, ökning	- 1 000
Fond för föreningsledare	- 250
Summa förstärkningar:	- **18 362**
Politiska prioriteringar investeringsbudgeten	
Ny simhall	- 200 000
Upprustning av badplatser	- 3 000

Satsning på kultur- och idrottsliv

Vi tänker sätta Österåker på kartan som den kommun som satsar på barn, kultur och idrott och ger de bästa förutsättningarna för barn att nå sin fulla potential inom området. Inom nämndens verksamhetsområden finns stor potential att verka socialt främjande och förebyggande samt bidra till trygga livsmiljöer. Det skall inte vara den egna plånboken eller föreningarnas intäkter som avgör om våra unga ska kunna utveckla sin idrottsliga, kulturella och musikaliska förmåga. Därför genomför vi följande åtgärder:

- Slopade avgifter för alla föreningar inom idrotten
- Slopad egenavgift till musikskolan
- Slopade avgifter och hyra för Kulturknuten och Bergateatern

Vi tillför **3,6 mkr** för den borttagna egenavgiften till musikskolan, **3,7 mkr** för borttagna taxor för kommunens anläggningar för våra föreningars verksamhet för barn och unga samt gymnasiet (Taxa1 och Taxa 4). Vi tillför även **450 tkr** för borttagande av hyresavgifter Kulturknuten och Bergateatern, vilket totalt ger **7 750 tkr**.

Indexuppräkning

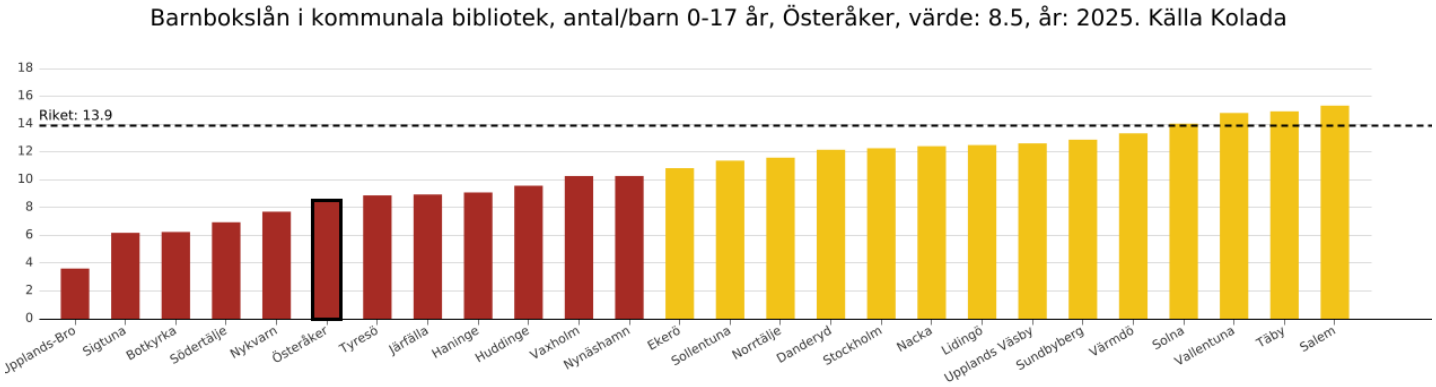
Uppräkning med **4 662 tkr** enligt PKV.

Ytterligare fritidsfältare

För att ytterligare lägga fokus på det kommunala ansvaret för brottsförebyggande arbetet utökar vi gruppen fältassistenter med ytterligare tre tjänster och tillför **2 100 tkr.**

Biblioteken

Vi ser att lånandet av böcker i våra bibliotek ökar, men nivån av utlåning jämfört med övriga kommuner i regionen är anmärkningsvärt låg. Ökade öppettider, marknadsföring och riktade insatser för att väcka lusten till läsandet tror vi är delar som måste tillföras ytterligare resurser. För detta tillför vi **1 000 tkr** i en riktat biblioteksyft, utöver detta genomför vi en riktad satsning på Ljusterö bibliotek för mer öppethållande med **600 tkr**.

Bidrag till kulturföreningarna

Bidrag till kulturföreningar höjs, vi tillför **500 tkr** så att fler kan få tillgång till kulturbidrag av de föreningar som sysslar med kulturellverkssamhet. I dag räcker inte bidraget till alla som söker. Vi utökar även bidragen till kulturföreningarna och pensionärsorganisationerna med ett fast grundbidrag på 50 tkr per förening, och att de sedan kan söka ytterligare för speciella projekt och aktiviteter, för detta tillför vi ytterligare **500 tkr**.

Aktivitetsstöd till barn och ungdomsföreningar

Stödet ökas, vi tillför **1 000 tkr** för att föreningarna ska kunna hålla en verksamhet med hög kvalitet och kunna utveckla sin verksamhet och samtidigt kunna ha en medlemsavgift som alla kan ha råd med. Det är av stor vikt att ha en bra barn-ungdomsverksamhet för att fånga upp så många som möjligt.

Fond för föreningsledare

Våra föreningsledare och tränare är i många fall förebilder och deras insatser är otroligt viktiga för att våra unga skall få en aktiv och trygg fritid. Vi vill skapa en fond där föreningarna kan söka pengar för utbildning och utveckling för sina ledare och tränare. Vi tillför **250 tkr** för att starta fonden.

Upprustning av badplatser

Många av våra badplatser behöver rustas upp och ses över när det gäller tillgängligheten. Sedan den 1 januari 2025 räknas bristande tillgänglighet som en form av diskriminering enligt diskrimineringslagen. Vi tillför **3 000 tkr** till investeringsbudgeten 2027.

Uppdrag KFN:

Plan för etablering av fritidsgårdar
En plan för skall tas fram för att se till att det finns fritidsgårdar i fler kommundelar än bara de centrala delarna. Ljusterös fritidsgård bör få en egen fristående lokal och då kunna utöka sin verksamhet till alla dagar i veckan.

Spontanidrott
En plan skall tas fram för att främja spontanidrotten, med framtagande av platser för spontanidrott i olika områden.

Motionsspåren i kommunen
Upprustningsbehovet av motionsspåren skall genomlysas och en skötselplan tas fram. De friluftsspår vi har i kommunen bör även de ses över ex Trastsjön och Södersjöns spår som kan kompletteras med några minder rastplatser efter spåret.

Idrottsföreningarna som ej hyr kommunens lokaler
I samverkan med idrottsföreningarna tillsätta en utredning för att ta fram ett nytt långsiktigt ekonomiskt stöd till idrottsföreningar som omfattar föreningar som inte hyr lokaler av kommunen.

Ökad tillgänglighet
Utreda tillgängligheten inom all verksamhet för idrott och friluftsliv. Detta innebär att t.ex. badplatser måste anpassas så att alla kan komma ner i vattnet på ett riskfritt sätt.

Naturum
29 januari 2018 biföll kommunfullmäktige motion nr 9/2017 om Naturrum. Kommunstyrelsen fick uppdrag att utreda frågan om bildande av ett "Naturum". Utredningen skall speciellt titta på frågorna huvudmannaskap, lokalisering, tillgängligheten och finansiering.” Ännu är ingen utredning gjord trots det fattade beslutet.

Fritidsverksamhet för 10–15 åringar
Kommunen har utrett frågan om fritidsaktiviteter för 15–18 åringar, vi vill att gruppen med yngre även skall utredas, speciellt mot bakgrund av kommunens ansvar om brottsförebyggande.

Bolltält med konstgräsplan
Den tidigare planen och dess lokalisering skall utredas igen för ny placering och eventuell kostnad.

Stadspark Åkerskanal
Bör utrustas med bänkar, papperskorgar och bättre belysning för att man ska kunna stanna och njuta av konsten.

Lovverksamheten
Bör utvecklas till alla loven och under sommaren bör den vara i gång fler veckor än i dag.

4.5 Utbildningsnämnden

UBN Budget 2026	Brutto 2027	Intäkter 2027	Netto 2027
- **1 651 700**	- **1 785 377**	**185 719**	- **1 599 658**

Politiska prioriteringar	
Indexuppräkning enligt PKV	- 51 177
Höjd peng skola, förskola, förskoleklass, fritids, anpassad grundskola och fritids	- 33 673
Ökade likvärdighetsresurser	- 17 672
Förstärkning av förskolan	- 8 000
Andelen behöriga inom förskola och fritidshem	- 6 000
Förstärkning av elevhälsan, utredning av barnhälsa	- 4 200
Kompensation för kostnadsökningar vid ny lagstiftning	- 4 000
Skolfrukost i grundskola och gymnasium	- 4 000
Förstärkning programpeng IMA, IMYRK, IMS	- 3 652
Förstärkning skolbiblioteken	- 2 100
Fler lärare med lärarlegitimation	- 2 000
Öppna förskolan	- 1 203
Central mentorsgrupp inom utbildningsförvaltningen	- 500
Utredning uppstart av ”Killmottagning”	- 200
Summa förstärkningar:	- **138 377**
Politiska prioriteringar i investeringsbudgeten	
Österåkers gymnasium	- 150 000
Förskole, fritids och klassrumslyft	- 80 000
Ny förskola i Åkersberga	- 80 000
Ljusterö förskola	- 40 000
Lekplats Berga Öppna förskola	- 1 000

Indexuppräkning

Uppräkning med **51 177 tkr** i enlighet med PKV.

Höjd skolpeng förskola, förskoleklass, fritids och grundskola

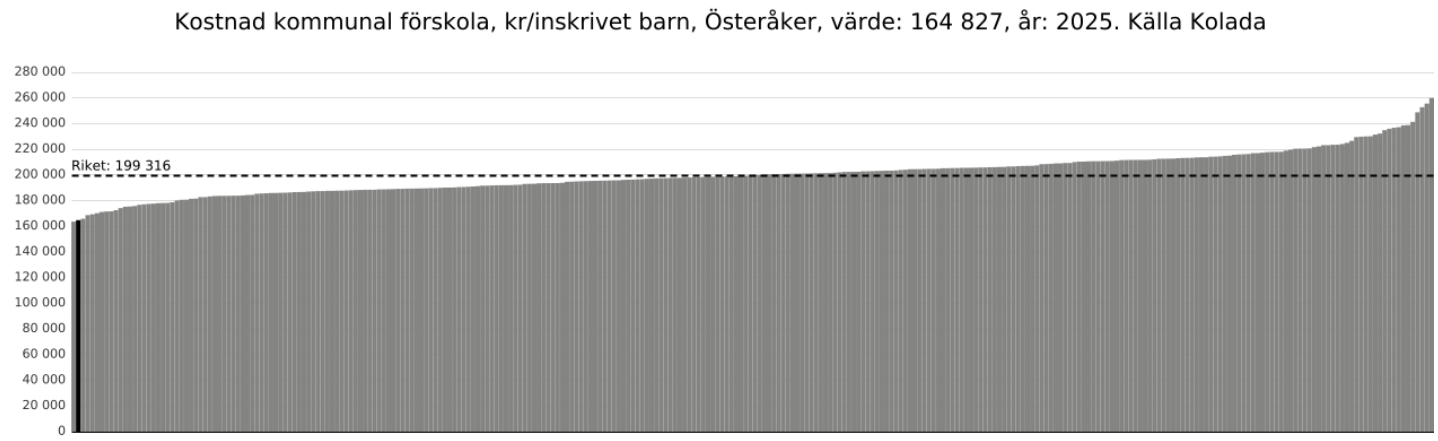
Utöver uppräkning enligt PKV med 3,2% tillför vi ytterligare 6,8% till de pengrelaterade verksamheterna inom förskola, förskoleklass, fritidshem, grundskola, anpassad grundskola och fritidshem anpassad grundskola med totalt **33 673 tkr**.

Ökade likvärdighetsresurser

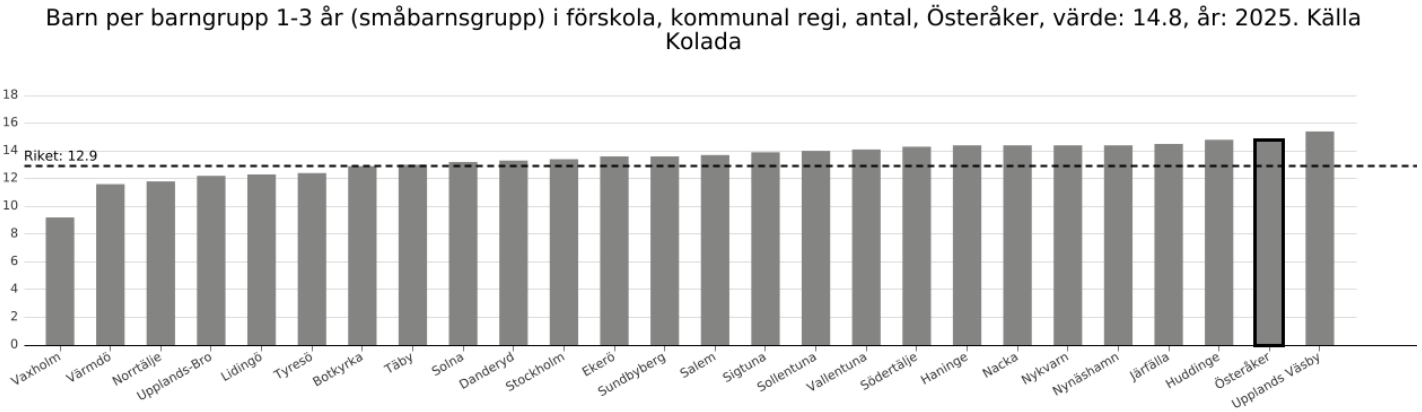
Skolans likvärdighet handlar om att en elevs möjlighet att lyckas i skolan inte på ett systematiskt sätt ska bero på elevens familjebakgrund, var i landet eleven bor eller vid vilken skola eleven går. Detta är det kompensatoriska uppdraget och finansieras genom ett antal likvärdighetsresurser. Här ingår tilläggsbelopp och verksamhetsstöd som kan utgå till utförare för barn/elever med omfattande behov av särskilt stöd. Även strukturbidraget som avser resurser som fördelas utifrån strukturella perspektiv på barn/elevers olika förutsättningar och behov ingår. Vi tillför **17 672 tkr** för ökad likvärdighet inom förskola, skola och gymnasium, en höjning motsvarande 20 %.

Förstärkning av förskolan

Österåkers kommun har den näst lägsta kostnaden per inskrivet barn i förskolan, i hela landet. Skillnaden är över 34 tusen kronor per barn och år jämfört med rikssnittet. Antalet inskrivna barn per årsarbetare är den fjärde högsta i regionen med 5,9 barn vilket är 0,8 barn mer än riksgenomsnittet på 5,1 barn.

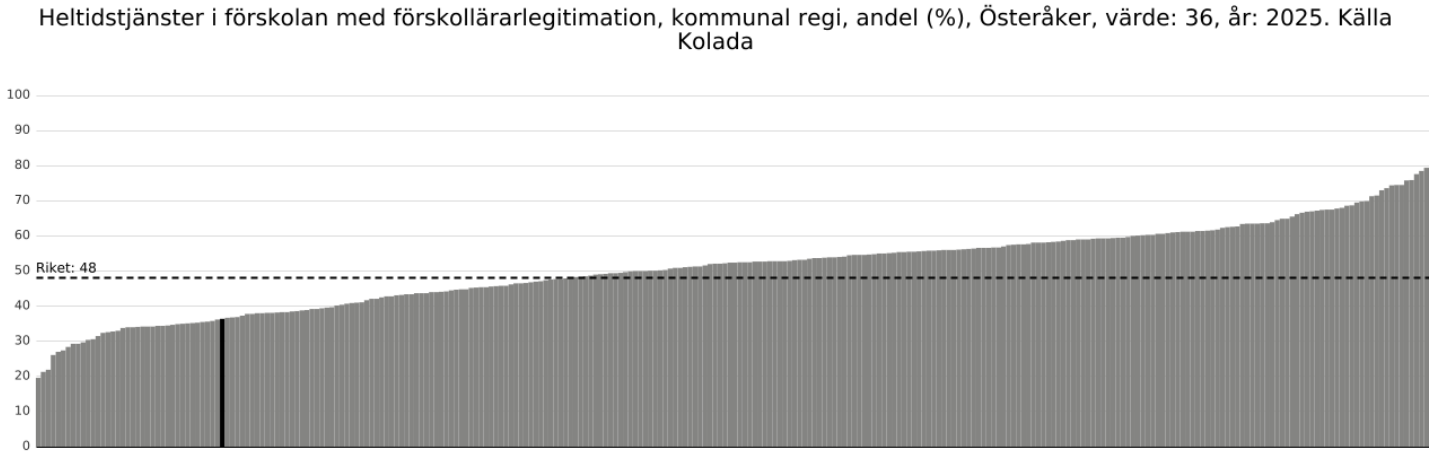

Barnkullarna minskar de kommande åren, därför skall vi nu minska barngrupperna eftersom vi ligger över rekommendationerna från Skolverket för både småbarnsgrupperna och de större barnen. Resultatet i senaste Förskollärarenkäten när det gäller särskilt stöd till de barn som är i behov av det placerar Österåker på nionde lägsta plats i hela landet. För att minska barngrupperna och förstärka kvalitén inom förskolan tillför vi **8 000 tkr**.

Fler behöriga inom förskola och fritids

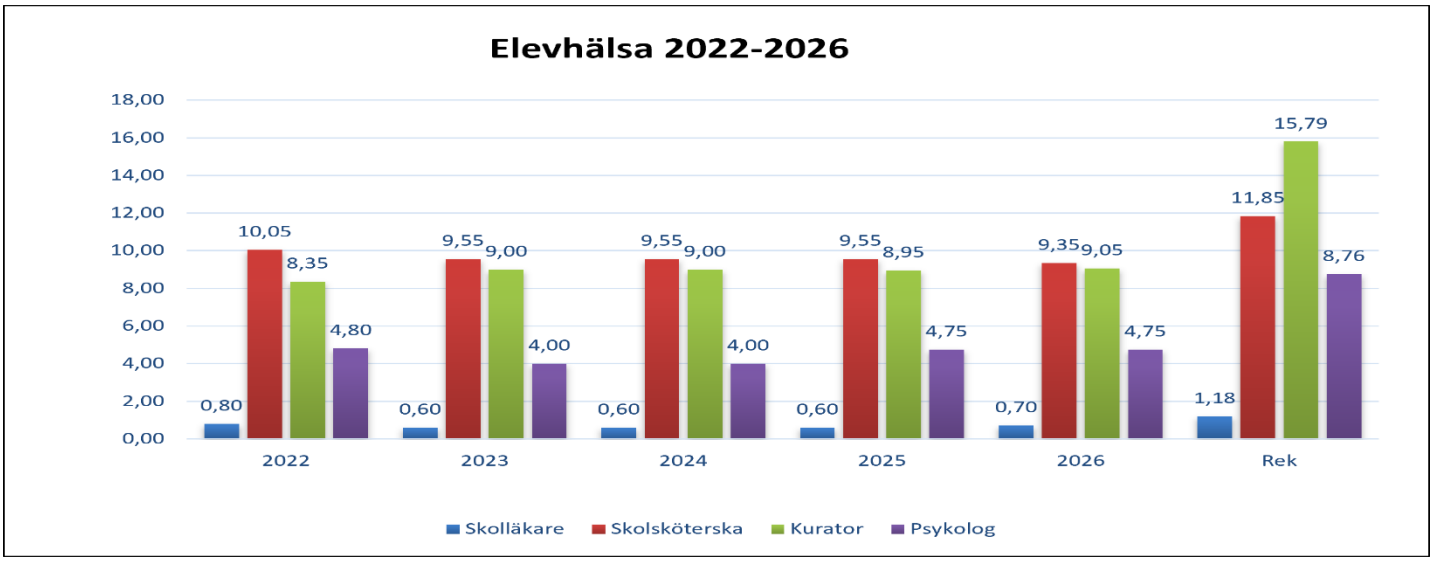
I Österåker är andelen heltidstjänster i förskolan med förskollärarlegitimation 36 %, snittet i landet är 48 %. Vi tillför **2 000 tkr** för fortbildning av barnskötare till förskollärare, som rektor kan söka. Att öka andelen barnskötare med formell kompetens är viktigt för att säkerställa en likvärdig förskola/fritids med hög kvalité. Vi tillför **1 000 tkr** för vidareutbildning, kompetenshöjningar och validering för barnskötare. Även obehöriga inom verksamheten skall erbjudas utbildning till barnskötare.

Österåker har den elfte högsta siffran i regionen gällande antalet inskrivna barn per årsarbetare på fritids med 24,3 barn, samtidigt har vi den tredje lägsta kostanden för personalen. En verksamhet som har så hög belastning till en så låg kostnad vittnar om en ohållbar belastning och risk för att kvalitén blir lidande. Vi tillför ökade resurser för kompetensutveckling och förstärkningar för fritids med **3 000 tkr** för rektor att söka.

Förstärkning av elevhälsan, utredning av barnhälsa

Enligt Socialstyrelsens har den psykiska ohälsan hos barn i åldern 10–17 år ökat med över 100 procent på tio år. Folkhälsomyndigheten har publicerat en mycket väl underbyggd rapport om vad den ökande psykiska ohälsan hos barn och unga beror på. Myndighetens slutsats, som bygger på en översikt av befintlig forskning, är att skolan kan vara en viktig orsak till problemet. Ser man till de rekommendationer som finns* har vi fortsatt behov av att tillföra resurser till elevhälsan. Vi vill även utreda ett införande av en barnhälsa i förskolan och tillför totalt **4 200 tkr** vilket motsvarar 6 heltidstjänster inom elevhälsan.

**Rekommendationer inom elevhälsan:*

Skolläkare = 1,0/4000 elever	*Skolsköterska = 1,0/400 elever*	*Skolkurator= 1,0/300 elever*	*Skolpsykolog = 1,0/500 elever*
Svenska Skolläkarförbundet	*Riksföreningen för skolsköterskor*	*Akademikerförbundet SSR*	*Sveriges Psykologförbund*

Kompensation för kostnadsökningar vid ny lagstiftning

Kommande reformer inom skolområdet, däribland regleringen av lärares undervisningstid, väntas medföra ökade kostnader. Vi bedömer att de aviserade statsbidragen inte kommer att täcka de faktiska kostnaderna. För att säkerställa att införandet av reformerna inte sker på bekostnad av kvaliteten i undervisningen avsätter vi **4 000 tkr** i kompensation till utbildningsnämnden.

Skolfrukost

Att frukosten är det viktigaste målet på dagen vet nog alla. Forskning visar att barn som äter frukost regelbundet presterar bättre i skolan, bidrar till en bättre studiero och därmed en mer hållbar arbetsmiljö för våra lärare. En Novusundersökning från 2022 visar att 8 av 10 svenskar vill att det införs skolfrukost - av samma anledning. Kartläggning från Livsmedelsverket visar att bara två tredjedelar av grundskoleeleverna och hälften av eleverna på gymnasiet äter frukost varje dag. Vi tillför **4 000 tkr** så att måltidenheten kan erbjuda skolfrukost till grundskolan och Österåkers gymnasium.

Österåkers gymnasium, förstärkning av programpeng

Ersättning för anpassad gymnasieskola och introduktionsprogrammen ingår inte i regionsprislistan förutom ett (IMV). Det har stått klart sedan lång tid tillbaka att dessa program har varit underfinansierade och man har tvingats att flytta pengar mellan olika program för att balansera de faktiska kostnaderna. För att kompensera de som skulle gjort tidigare och förstärkta programmen tillför vi 20 % i uppräkning till IMA, IMYRK och IMS och tillför **3 652 tkr** för detta.

Introduktionsprogram	**Budget 2026**	**Budget 2026**	**Belopp**	**Ökning %**
IMA	178 195 kr	212 578 kr	35 639 kr	20,0 %
IMYRK	152 032 kr	181 366 kr	30 406 kr	20,0 %
IMS	134 159 kr	160 045 kr	26 831 kr	20,0 %

Förstärkning av skolbiblioteken

Skollagen som trädde i kraft den 1 juli 2025 innebär att alla elever ska ha tillgång till ett bemannat skolbibliotek. Dessutom innebär lagändringarna att krav ska ställas på att skolbiblioteken ska vara bemannade i sådan utsträckning att ändamålen med skolbibliotek uppnås. Varje huvudman ska också ha en biblioteksplan som bland annat ska precisera hur ändamålen med skolbiblioteket ska uppnås och beskriva hur skolbiblioteket ska fungera och bidra till elevernas lärande. Lagändringarna gäller för elever i förskoleklassen, grundskolan och motsvarande skolformer samt gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan. För att säkerställa att vår kommun lever upp till den nya lagen tillför vi **2 100 tkr** som motsvarar tre tjänster.

Fler lärare med lärarlegitimation

I Österåker har är vår andel med lärarlegitimation och behörighet i grundskola 76,6 %. Det placerar vår kommun på 13:e plats av länets 26 kommuner. Mer måste alltså göras för att rekrytera nya behöriga lärare, behålla de befintliga och ge de som saknar behörighet möjlighet till detta. Vi vet att behörig personal söker dit där det finns behöriga kollegor. Vi tillför **2 000 tkr** för fortbildning av lärare, som respektive rektor kan söka.

Förstärkning av Öppna förskolan, kärnan i familjecentralen

Vi tillför en heltidstjänst till Öppna förskolan och tillför utöver detta 503 tkr en uppräkning med 20 % från dagens budgeterade medel. Det motsvarar totalt **1 203 tkr** i en riktad satsning till Öppna förskolan.

Central mentorsgrupp

Vi vill se en central mentorsgrupp instiftad inom utbildningsnämnden som bemannas av meriterade och erfarna pedagoger från kommunen. Den kan ombesörja en kvalitativ kompetensöverföring/försörjning via till exempel mentorskap förnyanställda/nyexaminerade, VFU-handledning, central rättning av nationella prov, vikariat under tjänstetillsättning av behörig lärare med mera. Vi tillför **500 tkr** för att skapa bildandet av en CMG.

Uppdrag UBN:

Förskoleklass för anpassad grundskola
Huvudregeln är att alla barn börjar fullgöra sin skolplikt i förskoleklassen. Det gäller även de barn som tillhör målgruppen för anpassade grundskolan. I Österåker så finns inte förskoleklass för elever inom anpassad grundskola utan dessa barn går i den ordinarie verksamheten. Detta har skapat en rad utmaningar och frågan om förskoleklass för anpassad grundskola bör utredas.

Utredning om uppstart av ”Killmottagning”
Den psykiska ohälsan bland unga killar ökar, och många efterfrågar en plats att prata om känslor och livsfrågor på sina egna villkor. För att bättre nå denna målgrupp föreslås en utredning om att starta en ”killmottagning” inom ungdomsmottagningens verksamhet – en trygg, manligt kodad miljö där killar kan få stöd, råd och samtal kring psykisk hälsa, relationer och sexualitet. Syftet är att stärka det förebyggande arbetet, öka tillgängligheten och minska trösklarna för unga män att söka hjälp. Vi tillför **200 tkr** för att genomföra utredningen.

Barnhälsa i förskolan
Vi vill utreda ett införande av en barnhälsa i förskolan, finansieras med en heltidstjänst från centrala elevhälsan.

Yrkesprogram på Österåkers Gymnasium
Från höstterminen 2025 ska arbetsmarknadens behov vägas in vid planering och dimensionering av utbudet i gymnasieskolan genom samverkan mellan kommuner. Vi vill utreda förutsättningen för ÖG att starta ett antal yrkesförberedande program. Det skulle även ge möjlighet att anordna yrkesintroduktion till elever som inte är behöriga på nationella program. Ett alternativ för elever inom språkintroduktion att snabbare komma vidare mot fortsatt utbildning eller egen försörjning.

Resursskola i egen regi
Resursskolor är specialiserade mot ett särskilt stödbehov som tex NPF. Vi ser att arbetet inom Solrosen/Minirosen är bra, men det behövs mer. Uppdraget är att utveckla Ängsrosen till en fullskalig resursskola med ca 200 platser.

Utreda införandet av SAO-jobb
SAO-jobb (studiemotiverande arbetslivsorientering) ger elever möjlighet att kombinera skolarbete med avlönat arbete och tidig arbetslivserfarenhet. Syftet är att stärka elevernas studiemotivation, öka framtidstron och skapa en tydligare koppling mellan skola och arbetsliv. Utbildningsnämnden ges i uppdrag att utreda förutsättningarna för att införa SAO-jobb i Österåkers kommun.

Utredning av skolpengen
Enligt regeringens särskilda utredare Lena Holmdahl skall kommuner ska få göra ett avdrag på sex procent på skolpengen till friskolor. Anledningen till att kommunen ska kunna minska skolpengen till fristående skolor har att göra med kommunernas särskilda ansvar. Den kommunala skolan måste ha ständig beredskap för att ta emot elever, exempelvis vid inflyttning eller när en friskola går i konkurs. Samtidigt måste kommunerna betala lika mycket i ersättning per elev till friskolorna som de själva avsätter. Vi vill veta hur detta skulle påverka skolkommunen Österåker.

4.6 Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden

NAN Budget 2026	Brutto 2027	Intäkter 2027	Netto 2027
- **36 800**	- **40 828**	- **0**	- **40 828**

Politiska prioriteringar	
Förstärkning av antalet feriearbetande ungdomar	- 1 400
Indexuppräkning enligt PKV	- 1 178
Näringslivsutveckling	- 700
Förstärkning KAA	- 500
Summa förstärkningar:	- **3 778**

Förstärkning av antalet feriearbetande ungdomar

Vi vet hur viktigt det är med att kunna erbjuda unga ett första steg in på arbetsmarknaden. Budgeten för feriearbetena för innevarande år uppgick till 1 400 tkr enligt förvaltningens egen controller. Årets resultat är dock en besvikelse, både sett till utfall och kvalitet. Vi har fått flera vittnesmål om stora brister i det praktiska förfarandet kring årets olika insatser. Vi dubblerar anslaget till nästa år med **1 400 tkr** och ser fram emot att förbättrat resultat hösen 2027.

Indexuppräkning

Uppräkning med **1 178 tkr** enligt PKV.

Genomförande av näringslivsstrategin

Österåkers kommun har antagit en näringslivsstrategi som nu behöver omsättas i konkreta åtgärder. För att stärka det lokala näringslivet, förbättra företagsklimatet och skapa fler arbetstillfällen avsätter vi **700 tkr** för en heltidstjänst med ansvar för näringslivsutveckling.

Förstärkning av KAA

Enligt nämndens verksamhetsplan kommer målgruppen vara ungefär lika stor 2026 som 2025, det vill säga omkring 400 ungdomar i åldern 16–19 år som saknar registrerad aktivitet. Man skriver att man skall stärka arbetet med uppsökande av ungdomar och ha ökat fokus på ökad kunskap om varför ungdomen tackar nej till erbjudandet om stöd från kommunen samt kunskap om de ungdomar som inte ger något svar alls. Nämnden skall även fortsätta utveckla utbudet av insatser, med bland annat etablering av fler samarbeten, för att få fler att tacka ja till stödet. Till detta har man inte avsatt några som helst ökade resurser i budget. Vi tillför **500 tkr** till KAA för detta.

Uppdrag NAN:

Införande av sommarjobbsgaranti

Sommarjobb ger unga värdefull arbetslivserfarenhet, möjlighet till egen försörjning och en första kontakt med arbetsmarknaden. Vi vill därför införa en sommarjobbsgaranti som ger fler ungdomar möjlighet till ett meningsfullt arbete under sommarlovet.

4.7 Vård- och omsorgsnämnden

VON Budget 2026	Brutto 2027	Intäkter 2027	Netto 2027
- **947 450**	- **1 005 768**	**140 576**	- **865 192**

Politiska prioriteringar	
Indexuppräkning enligt PKV	- 30 318
Avskaffa minutjakten inom hemtjänsten	- 2 500
Införande av avgiftsfria trygghetslarm	- 1 100
Slopad avgift för dagverksamheten	- 900
Summa förstärkningar:	- **34 818**
Politiska prioriteringar i investeringsbudgeten	
Nytt äldreboende i egen regi	- 150 000

Indexuppräkning

Uppräkning med **30 318 tkr** enligt PKV.

Avskaffa minutjakten inom hemtjänsten

Minuttänkandet inom hemtjänsten skall avskaffas. Det är ineffektivt, innebär stress både bland personal och brukare, och skapar onödig byråkrati i flera led. Pilotprojektet med att avskaffa minutjakten inom hemtjänsten i egen regi på Ljusterö avbröts i förtid på grund av ökade kostnader. Att den här typen av förändringar kostar pengar är inget nytt för oss, tyvärr så valde man att inte avsätta medel för projektet som således avbröts.
Vi tillför **2 500 tkr** för att slopa minutjakten inom hemtjänsten.

Infriande av avgiftsfria trygghetslarm

Sedan år 2011 har trygghetslarmen varit avgiftsfria men 2024 valde majoriteten att avgiftsbelägga larmen, trots löfte om fortsatt avgiftsfrihet. Enligt förvaltningens beräkningar är den årliga intäkten för trygghetslarmen ca 1,1 mkr. Vi slopar avgiften för trygghetslarmen och tillför **1 100 tkr** till nämnden ram.

Slopad avgift för dagverksamheten

Enligt förvaltningens senaste uträkning får de äldre bidra med 900 tkr ur egen ficka för 2026 för dagverksamheten. Vi slopar egenavgiften och tillför **900 tkr** till nämndens ram.

Uppdrag VON

Utred förutsättningar och konsekvenser av övertagande av Enebacken i egen regi
Enebacken har under den tiden boendet varit under offentlig upphandling haft konstanta brister i ledning och kvalitet när det gäller vården och omsorgen av våra äldre och sköra invånare. Enebacken är ett tydligt exempel på det marknadsmisslyckande som privatisering av omsorgen är där vinster för utförare går före individernas trygghet och säkerhet. När avtalet med nuvarande driftsentreprenör löper ut 2028 ska kommunen vara redo att ta över verksamheten i egen regi. För att det ska vara genomförbart ges ett uppdrag om att utreda organisatoriska och ekonomiska förutsättningar och konsekvenser.

Kontroll och uppföljning av särskilda boenden
I spåren av de avslöjanden som gjort på Enebackens har fått rapporter från missförhållanden och kvalitetsbrister på andra boenden i kommunen. Som uppdrag vill vi se en kontroll med uppföljning av samtliga boenden i kommunen.

Kommunal hemtjänst
En Kommunal hemtjänst utgör garantin för brukaren när en privat utförare inte längre kan eller vill utföra en tjänst. Vi vill att det under år 2027 tas fram en handlingsplan för att bygga upp en kommunalt utförd hemtjänst.

Välfärdsteknik/E-hälsostrategi
Genomföra en inventering av hur väl de olika boenden är rustade teknisk i syfte att få en bild av hur väl förberedda de är för införande av olika slag av välfärdsteknik.

Kvalitét, uppföljning och kontroll
Socialförvaltningen har idag en bra modell att utgå ifrån olika boendeformer. Denna togs fram i samband med utredning av ett särskilt boende under våren 2021 men behöver anpassas till en mer långsiktig, intermittent tillämpning. Även hemtjänsten behöver en anpassad modell som ger en bättre kontroll och uppföljning.

Livlinan
Undersöka möjligheterna att starta upp ett liknande konceptet som Livlinan här i Österåker.

Lika villkor inom hemtjänsten
Ta fram förslag på hur hemtjänstutövare, oavsett huvudman, ska verka utifrån lika villkor. Grunden skall vara att man skall ha totalansvar för sin ”kund”. Ta fram ett system för hur kostnader fördelar sig, oavsett huvudman, för ökad transparens.

Platsgarantin 90+
Otrygghet i ordinärt boende ska utgöra bedömningsgrund för plats på särskilt boende. Alla som är 90 år och äldre samt upplever stor otrygghet i ordinärt boende skall få plats på särskild boende. Vi måste vända utvecklingen med att hemtjänst används alldeles för länge. Vi har sett en drastisk försämring av de boendes livskvalitet och hälsa när man allt för länge använt sig av hemtjänst. En modell med platsgaranti för 90+ skall utredas.

Motverka dubbla hyreskostnader
Många kommuner tar hänsyn till dubbla boendekostnader vid flytt till särskilt boende.
Frågan skall utreds för att se på eventuella effekter och kostnader.

4.8 Socialnämnden

SN Budget 2026	Brutto 2027	Intäkter 2027	Netto 2027
-143 000	**- 160 876**	**15 478**	**- 145 398**

Politiska prioriteringar	
Indexuppräkning enligt PKV	- 4 576
Det förebyggande arbetet, familjecentralen och samverkan	- 2 800
Våld i nära relationer	- 1 000
Ökat stöd till Kvinnojouren, Bellis och Brottsofferjouren	- 900
Utökat föreningsbidrag	- 600
Summa förstärkningar:	- **9 876**

Indexuppräkning

Uppräkning med **4 576 tkr** i enlighet med PKV.

Förstärkning av det förebyggande arbetet, familjecentralen och samverkan

Lagen om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbetet trädde i kraft 2023. I den har kommunen ansvar att kartlägga hur brottsligheten, planera åtgärder och samordna det förebyggande arbetet. Till detta tillkommer förvaltningens arbete med familjecentralen. Vi vill även arbete mot förskolan och unga som undviker skolan.
Vi tillför **2 800 tkr** för fyra heltidstjänster som förstärkning inom dessa nämnda områden

Våld i nära relationer

”Österåker ska vara en kommun där människor känner trygghet och där mänskliga rättigheter gäller för alla oavsett kön, ålder, funktionsvariation, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning och etnisk eller religiös tillhörighet. Kommunen ska verka för ett samhälle utan våld och förtryck”. Detta finns att läsa i kommunens handlingsplan för arbetet mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck.
Vi förstärker arbetet mot våld i nära relationer med **1 000 tkr** för 2026.

Utökat stöd till Kvinnojouren, ungdomsjouren Bellis och Brottsofferjouren

Bidragen till kvinnojouren, ungdomsjouren Bellis och Brottsofferjouren behöver stärkas. Vi utökar detta stöd med totalt **900 tkr** och vill framöver införa en automatisk höjning av stödet kopplat till exempel basbeloppet.

Utökat föreningsbidrag

De föreningar som är aktiva inom förvaltningens område är en viktig nyckel i det förebyggande arbetet.
Vi utökar det föreningsbidrag som socialförvaltningen förfogar över med **600 tkr**.

4.9 Byggnadsnämnden

BN Budget 2026	Brutto 2027	Intäkter 2027	Netto 2027
- **22 200**	- **23 978**	**12 546**	- **11 432**

Politiska prioriteringar	
Förväntade volymökningar och ny lagstiftning	- 1 400
Förstärkning för att digitalisera bygglovarkivet	- 700
Indexuppräkning enligt PKV	- 678
Summa förstärkningar:	- **2 778**

Förväntade volymökningar och ny lagstiftning

Enligt förra årets verksamhetsplan förväntades antalet bygglov, tillsyningsärenden och anmälningspliktiga åtgärder öka med ca. 29 %. Även om det råder en osäkerhet kring prognoserna så kommer ny lagstining som troligtvis träder i kraft 1/12–2025 betyda en förskjutning från förprövning till ökade tillsyningsuppgifter. Kostnader för tillsynings-uppgifter får inte finansieras via avgifter och liknande kommuner har kalkylerat på minskade intäkter med 1–1,5 mkr. För att klara omställningen lyfter förvaltningen att omfattande informationsinsatser på hemsidan behöver genomföras, nya blanketter och mallar tas fram och omfattande intern utbildning behöver genomföras. I ett redan ansträngt läge, där man tidigare åt haft en ansträngd belastning ser vi med viss oroa att man nu skall klara denna utmaning utan att tillskriva nämnden några ytterligare resurser. Är man inte förberedd, är man oförberedd och därför tillför vi **1 400 tkr** för två heltidstjänster för de förväntade volymökningarna och arbetet med ny lagstiftning.

Digitalisering av bygglovarkivet

Enligt nämndens verksamhetsplan kommer det ta 5 år innan man hunnit digitalisera det fysiska bygglovarkivet. Detta arbete är viktig för att möta upp ny lagstiftning som gör ett antal åtgärder blir bygglovsbefriade. Fastighetsägare blir i framtiden själva ansvara för att utreda vilka tidigare åtgärder som är lovpliktiga och inte lovpliktiga. Något som idag bygglovsenheten hjälper mäklare och fastighetsägare med idag. Ett digitaliserat och tillgängligt arkiv underlättar detta och ökar rättssäkerheten. Vi tillför **700 tkr** för en heltidstjänst för att prioritera arbetet ett webbaserat bygglovarkiv.

Indexuppräkning

Uppräkning med **678 tkr** i enlighet PKV.

4.10 Miljö- och hälsoskyddsnämnden

MHN Budget 2026	Brutto 2027	Intäkter 2027	Netto 2027
- **16 800**	- **19 838**	**8 050**	- **11 788**

Politiska prioriteringar	
Förstärkning av tillsyn, avfallsbrottslighet och hantering av förorenad mark	- 2 100
Indexuppräkning	- 538
Summa förstärkningar:	- **2 638**
Politiska prioriteringar i investeringsbudgeten	
Förnyelsebara energikällor offentliga lokaler	- 5 000

Förstärkning av tillsyn, avfallsbrottslighet och hantering av förorenad mark

Förvaltningen utövar tillsyn på en rad områden där tillståndsplikt gäller. Genom förändrad lagstiftning och det faktum att kommunen växer med fler förskolor, skolor och livsmedelsanläggningar förväntas tillsyn och kontroll öka. Till detta tillkommer även arbetet mot Illegal avfallshantering. Det är ett växande problem både nationellt och internationellt, med stora konsekvenser för miljön, hälsan och samhället. Avfallsbrottslighet har i många fall kopplingar till organiserad brottslighet. Avfallsbrottsligheten är utpekat som ett prioriterat tillsynsområde i den nationella strategin för tillsyn enligt miljöbalken.

Parallellt kräver genomförandet av kommunens nya handlingsplan för förorenade områden 2025–2027 betydande resurser. Att kartlägga historiska markföroreningar, utreda gamla deponier och ställa ansvariga till svars är ett komplext och tidskrävande arbete. För att handlingsplanen inte ska bli en pappersprodukt, utan faktiskt leda till snabbare provtagningar och saneringar, behöver förvaltningen få de verktyg och den handläggningskapacitet som krävs för att skydda medborgarnas hälsa och dricksvatten.

För att möta det utökade tillsynsbehovet, bekämpa miljöbrottsligheten och säkerställa att handlingsplanen för förorenade områden kan genomföras i rask takt tillför vi **2 100 tkr** för tre heltidstjänster till miljö- och hälsoskyddsavdelningen.

Indexuppräkning

Uppräkning med **538 tkr** i enlighet med PKV.

4.11 Kommunstyrelsen

KS budget 2026	Brutto 2027	Intäkter 2027	Netto 2027
- **470 250**	- **577 701**	**110 297**	- **467 404**

Politiska prioriteringar	
Förstudier till investeringsbudgeten	- 52 600
Skärgårds och landsbygdsstöd	- 15 000
Indexuppräkning enligt PKV	- 11 101
Permanentande av lärarlönelyftet	- 8 800
Måltidslyft	- 6 000
Förstärkning till ”Backa barnet”	- 4 000
Utökat friskvårdsbidrag	- 2 500
Förstärkning av Miljö- och klimatprogrammet	- 1 400
Insatser för att motverka välfärdsbrottslighet	- 1 000
Utbildning för chefer och medarbetare om klimakteriet	- 500
Träffpunkt Ingmarsö	- 300
Fler offentliga toaletter	- 100
Summa förstärkningar:	- **103 301**
Minskade kostnader	
Konsultväxling och inhyrd personal	5 000
Summa:	**5 000**
Politiska prioriteringar i investeringsbudgeten	
Westermanpaketet	- 5 000
Summa:	- **5 000**

Förstudier till investeringsbudgeten

Vi tillför **52 600 tkr** till förstudier för våra prioriterade projekt i investeringsbudgeten för 2027.

Skärgård och landsbygdsstöd

Att offentligt finansierad verksamhet i skärgården och på landsbygden har andra förutsättningar och utmaningar än övriga kommunen är fakta. Att ge dessa verksamheter rätt förutsättningar är helt avgörande för att kommunen skall leva upp till den uttalade ambitionen om att varje del av kommunen skall leva. Förutom vår uppräkning av skolpengen med 10 % och uppräkningen av likvärdighetsresurser med 20 % avser vi införa ett Skärgård och landsbygdsstöd för att balansera förutsättningarna som råder mellan skärgård/landsbygd och kommunen övrigt. Till förskola, skola, hemtjänst och särskilt boende tillför vi **15 000 tkr** i skärgård och landsbygdsstöd.

Indexuppräkning

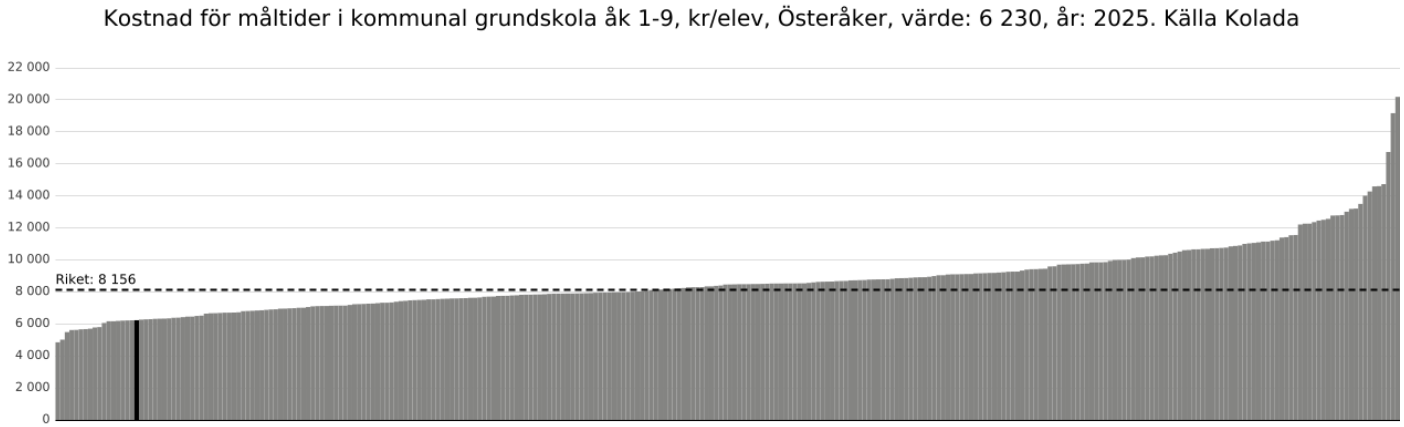
Uppräkning med **11 101 tkr** i enlighet med PKV

Permanentande av lärarlönelyftet

För läsåret 2026/2027 erhåller Österåkers kommun 8 800 tkr till lärarlönelyftet. Om statens finansiering försvinner har den styrande majoriteten beslutat att man inte kommer finansiera lärarlönelyftet med egna medel.
Vi tillför därför **8 800 tkr** för att finansiera lärarlönelyftet för 2027.

Måltidslyft

Maten i grundskolan kostar 6 230 kr elev/år i vår kommun. Snittet i landet ligger på 8 156 kr elev/år.
Av landets 290 kommuner placerar sig Österåker bland de 18 billigaste skolluncherna. Det kan vara så att vi är en av landets mest kostnadseffektiva kommuner, men när det kommer till våra barns skolmat men vi helt övertygade om att maten inte skulle bli sämre av utökad personal, bättre råvaror, mer närodlat, mer ekologiskt och en ökad variation av rätter. Måltidsenhetens uppräkning av måltider har de senaste åren räknats upp med 1,6 %. Under samma period har vi alla sett ökande kostnader för livsmedel som vida övergår den uppräkning som gjorts. Lägg då till ökade personalkostnader och ökade kostnader för arbetskläder och kemiska produkter, för att nämna några.

Kommunens livsmedelsberedskap som omfattar planering, utrustning samt inköp av lager som skall omfatta 3–4 dagars behov. Ny lagstiftning som väntas träda i kraft 2027 har målsättningen att samhällsviktig verksamhet, som skolor, äldreboenden och vård – ska kunna hålla i gång och tillhandahålla mat och dricksvatten i upp till 14 dagar utan externa leveranser. Kostnaden för beredskapsarbetet är idag inte är medräknade i budgeten för måltidsenheten. Vi tillför **6 000 tkr** till ett måltidslyft för enheten att själva disponera över.

Förstärkning till Backa barnet

Backa Barnet är en samverkansmodell som fokuserar på tidiga och samordnade insatser. I modellen samarbetar socialtjänst, skola, hälso- och sjukvård samt polis. Som vi initialt misstänkte riskerar projektet att inte nå sitt mål eftersom det inte finns några medel avsatta för implementerandet av modellen i de berörda nämnderna.
Vi tillför **4 000 tkr** till kommunstyrelsen att fördela.

Utökat friskvårdsbidrag

Friskvårdsbidraget är en skattefri personalförmån som kommunen betalar ut till våra anställda och i dag ligger friskvårdsbidraget på 3 200 kr per anställd. För att motivera fler till att använda bidraget och på så sätt få friskare och starkare personal höjer vi friskvårdsbidraget till 5 000 kr per anställd, som är det skattefria maxbeloppet för bidraget. För detta tillför vi **2 500 tkr.**

Förstärkning av Miljö- och klimatprogrammet

Klimatförändringarna har fortsatt att visa tydliga tecken på vad vi har att vänta i framtiden. Flera länder i Europa drabbats av extremväder. Översvämningar, skogsbränder och värmerekord. I Österåkers kommun har vi ett antaget miljö- och klimatprogram. Det är ett ambitiöst och bra program och i programmet framgår att nämnderna ska:

- Ta fram miljömål för sina viktigaste miljöaspekter som bidrar till att uppfylla miljömålen i programmet.
- Dokumentera metod för prioritering av miljömål och process för framtagandet av valda miljömål.
- Rapportera in utfallet på miljömålen och analysera resultatet för att därefter besluta om hur arbetet ska fortsätta.

Dessa miljömål skall vara så kallade SMARTa-mål, Specifikt, Mätbart, Accepterat, Realistiskt och Tidsatt.
Vid en genomgång nämndernas verksamhetsplaner kan vi konstatera att fem nämnder inte lever upp till ambitionerna i det antagna miljö- klimatprogrammet. Vi förstärker arbetet med **1 400 tkr** som motsvarar två heltidstjänster för att säkerställa att samtliga nämnders verksamhetsplaner uppfyller kraven framtagna i enligt med Miljö- och klimatprogrammet.

Intensifierat arbete mot välfärdsbrottslighet

Välfärdens resurser ska gå till dem de är avsedda för. För att motverka fusk, oegentligheter och välfärdsbrottslighet avsätter vi **1 000 tkr** för att intensifiera kommunens arbete med kontroller, riskanalyser och uppföljning.
Varje skattekrona ska användas där den gör nytta.

Utbildning för chefer och medarbetare om klimakteriet

Trots att majoriteten av alla kvinnor i åldrarna 40–60 år drabbas av klimakteriet är okunskapen stor, både inom vården och i arbetslivet. Inspirerade av Partille kommun vill vi utbilda samtliga chefer om klimakteriet och erbjuda alla kvinnliga anställda i åldern 40–60 år (809 personer) en kurs och klimakterierådgivning på betald arbetstid.
Till detta tillför vi **500 tkr**.

Träffpunkt för äldre på Ingmarsö

För att stärka gemenskap, motverka ensamhet och skapa en meningsfull vardag för äldre på Ingmarsö planeras en träffpunkt på ön. Träffpunkten ska erbjuda sociala aktiviteter, enklare fika och stöd. Målet med verksamheten är att bidra till ett tryggt och inkluderande samhälle för äldre invånare i skärgården. Vi tillför **300 tkr.**

Fler offentliga toaletter

I vår kommun råder stor brist på offentliga toaletter. Vi vill prova ”Toa Sverige” som levererar offentliga toaletter till städer i landet. Toaletterna kostar ingenting för kommunen och gratis att nyttja. Finansieringen sker genom utomhusreklam. Toaletterna är reklamfria och leverantören står för drift, skötsel och underhåll. Vi avsätter **100 tkr** för kommunens interna arbete. Tänkta platser vi ser är längs kanal stråket, Kråkbergsparken och Järnvägsparken.

Konsultväxling

Konsultkostnader vid investeringsprojekt är mer en regel, men omfattande konsultkostnader för löpande verksamhet och inhyrd personal bör kommunen själv ombesörja. Under årets första nio månader ser vi att kostnaden för konsulter uppgår till 12,5 miljoner och tillfälligt inhyrd personal närmare 5 miljoner. Varje skattekrona skall används rätt och vi bedömer att det möjligt att minska dessa kostnader med **5 000 tkr** för år 2027.

2026-01-01 - 2026-08-31						
Nämnd	**Konsultkostnader**	**Tillfälligt inhyrd personal**	**Tolktjänster**	**Konsultkostnader - Investerings- och exploateringsprojekt**	**Totalsumma**	**Kommentar Annilie**
Byggnadsnämnden	43 250	610 411		- 502 911	150 750	De -502 tkr avser en ombokning till driftskostnader, investeringskostnaden bokades 2025 därav minus
Centrala poster	44 710				44 710	
Kommunstyrelsen	7 856 776	1 754 486	2 643	3 218 840	12 832 744	
Kultur- och fritidsnämnden	134 928	24 815		- 44 710	115 034	De -44 tkr avser en ombokning till driftskostnader, investeringskostnaden bokades 2024 därav minus
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	2 400				2 400	
Näringslivs- och Arbetsmarknadsnämnden	55 800		2 821		58 621	
Socialnämnden	478 813	1 678 844	208 685		2 366 342	
Utbildningsnämnden	2 678 093	288 911	112 739		3 079 742	
Vård- och omsorgsnämnden	1 271 637	559 608	21 911		1 853 155	
Totalsumma	**12 566 407**	**4 917 075**	**348 798**	**2 671 218**	**20 503 499**	

Källa: Ekonomikontoret

Westermanpaketet

* Ett nytt kommunhus som ligger mer centralt och som har en volym som bättre är anpassad än dagens kommunhus är en viktig bricka i spelet för att snabbt kunna öka vårt bestånd av hyreslägenheter. Genom ett mer centralt kommunhus kommer Åkersberga centrum bli en mer levande plats och ett välkomnande tillskott till stadskänslan.

* Alceahuset byggs om för andra ändamål. Planeringen av ett nytt kommunhus har pågått under flera år och dessa planer behöver upp på bordet och ses i nytt ljus. Huset har stor potential för att kunna användas till andra ändamål såsom äldreboende eller bostäder som bostads-bolaget Armada kan tillföra sitt bestånd.

* Berga teater avvecklas som kulturhus och återgår till att tillhöra skola och utbildning. Detta ger förutsättningar för att flytta Komvux för att genomföra en samlokalisering med Österåkers Gymnasium som renoveras och byggs om. Genom detta så aktualiseras det tidigare planerna på ett Campus i centrala Åkersberga.

* Ett nytt kulturhus byggs som lever upp till de krav som finns för ett modernt kulturhus/kulturscen. Sett till vår långa tradition med kultur och musikskolor så är behovet stort av en plats där olika former av kultur kan mötas och samspela. Lokaliseringen av en kulturell multiarena skall vara central och tänkbara platser för lokalisering är gamla brandstationstomten eller samlokalisering med det nya kommunhuset.

Vi tillför **5 000 tkr** till investeringsbudgeten för 2027, för ledning och samordning med bostadsbolaget Armada, berörda förvaltningar och kulturaktörer. Den slutgiltiga finansieringen av respektive del i projekt kommer tillföras kommande års investeringsbudgetar.

Uppdrag KS:

Inför Botkyrka modellen
Vi föreslår att Österåker inför den s.k. Botkyrka modellen i en anpassad version som innebär att Österåker anlitar egna väktare. Två väktare dagtid samt två på natten i en så kallad dubbel patrull. På dagtid besöker de skolor, förskolor samt andra punkter där barn och ungdomar samlas. Kvällar och nätter utförs patrullering platser för att visa närvaro i förebyggande syfte. Vi föreslår en testperiod under 2027–2028 vilket finansieras inom KS-ram.

Tillsvidareanställning samt heltid som norm, deltid som en möjlighet
Kommunals kollektivavtal säger att heltidsanställning skall vara norm 2021. Den senaste siffran från HR-avdelningen visar på 81 % heltidsanställda och 19 % deltidsanställda, oförändrat sedan 2023. Vår målsättning är att 90 % av våra 1 804 anställda skall ha en heltidsanställning. Här behövs en handlingsplan med riktade insatser för att nå målet.

Löneutveckling
Österåkers kommun borde som arbetsgivare kunna ge sin personal en extra satsning utöver förhandlad pott, oavsett avtalsområde. Man bör även se över löneskillnaderna och lönesättningen inom skolområdet där differensen mellan rektorer inom förskolan skiljer sig från grund- och gymnasieskolan samt att lönedifferensen mellan rektorer och lärare är för liten. Vi vill att detta utreds och att en plan utformas tillsammans med de fackliga parterna.

Arbetsskor för inomhus och utomhusbruk
Inom yrkesgrupper som går och står mycket vill vi utreda möjligheten att ge bidrag som en arbetsmiljöåtgärd till dessa yrkesgrupper för skor till inomhus och utomhusbruk.

Friskvårdstimmen
Anställda i kommunen har möjlighet till en friskvårdstimme per vecka på betald arbetstid under förutsättning att verksamheten tillåter. Många grupper av anställda har svårt att använda friskvårdstimmen eftersom de krävs att de ska vara ”i arbete” under hela arbetstiden. Vi vill utreda om schemaläggning av friskvårdstimmen är möjlig för vissa av våra yrkesgrupper.

Mammografi och PSA undersökning
Vi vill att man utreder möjligheten till att genomföra dessa undersökningar på betald arbetstid.

Plan för att behålla och rekrytera inom bristyrken
Österåkers kommun fortsätter att växa och vi förväntas ha en befolkning på 70 000 – 75 000 år 2040. Behovet av kompetenser inom de kommunala förvaltningarna behöver utredas på kort- mellan- och lång sikt. En attraktiv kommun är också en kommun med god service och hög kvalitet i sina tjänster.

Villkor i enlighet med kollektivavtal vid upphandling
Villkor i enlighet med kollektivavtal skall ställas som krav i samtliga upphandlingar. Detta ska gälla i samtliga led genom huvudentreprenörsansvar för att säkerställa öppenheten kring hur kommunens pengar används.
Löpande kontroll av leverantörer införs och målet ska följas upp och redovisas regelbundet.

Skärgårdsskolornas framtid
För Ingmarsös framtid är skolfrågan avgörande. Vi behöver utreda skolornas framtid i samverkan med närliggande skärgårdskommuner för att hitta en hållbar modell för skärgårdens utveckling.

Finansiering av investeringar
Bostadsbolaget Armada hantera investeringarna inom kärnverksamheterna, detta genom tilläggshyresavtal på verksamheterna vilket medfört en rad besparingar inom verksamheterna, främst inom skola och förskola då alla kostnader skall täckas med skolpengen. Att finansiera kärnverksamheten genom tilläggshyresavtal är en ”giftig gåva” och en ny modell av finansiering bör utgå från egna medel samt lån från bank och finansinstitut.

Mät förekomsten av olagliga droger i avloppsvattnet
Att mäta hur mycket olagliga droger som används i Österåker är bra för att belysa problemet och följa utvecklingen. Detta kan göras enkelt genom analyser av avloppsvatten. Därför bör vi ge Roslagsvatten uppdraget.

Solcellspark
I vår kommun ligger en av länets största solcellsparker och vi bör ta lärdom av andra positiva exempel som finns, bland annat tekniska verken i Linköping. Österåker skall utreda möjligheten till en etablering av en egen solcellspark.

Erosionens effekter
Forskningen kring erosionen i Furusundsleden är inte längre aktuell. Österåker behöver ta initiativ till nya undersökningar samt ett program för hur vi ska bidra till att skydda känsliga kustområden.

Ökade insatser för återbruk
På övergripande nivå vill vi se ökat fokus på återbruk. Vi vill att det inom varje nämndområde ses över på vilket sätt det går att fokusera på återbruk. Vi vill att Österåkers kommun utreder möjligheterna att likt Eskilstuna kommun öka insatserna kring återbruk som till exempel ReTuna Återbruksgalleria.

Kampanj om mikroplaster och plan för att rädda bin
Vi föreslår att Österåkers kommun i samarbete med Roslagsvatten genomför en informationskampanj till kommunen i syfte att minska utsläpp av mikroplaster. Vi vill även se en plan för att rädda bin, fjärilar och andra polliniatörer.

Fler koloniträdgårdar.
Vi vill att Österåkers kommun tillsammans med fastighetsbolaget Armada ser över möjligheten att anlägga en/flera koloniträdgårdar där man kan hyra en odlingslott. En satsning som på sikt kan vara självfinansierande.

Framtida förbifart
Att Österåkers kommun i framtiden inte klarar sig med enbart väg 276 som enda vägsträcka där all trafik skall samlas är uppenbart. Framtidens väg och trafiklösningar måste planeras nu, för det krävs samverkan, tidsplaner och fastslagna projekt med klar och tydlig finansiering. Österåker behöver en förbifart.

Återuppta arbetet med kommunalt huvudmannaskap för Storängsvägen
Storängsvägen är en viktig del av den lokala infrastrukturen och det är angeläget att skapa långsiktiga förutsättningar för vägens drift, underhåll och utveckling. Arbetet med att överföra vägen till kommunalt huvudmannaskap behöver därför återupptas.

Säkra vägövergångar längs 276:an
Vi vill få tillstånd två säkra vägövergångar längs 276:an. En övergång vid Bobackens stall i Boda och en övergång i jämnhöjd med Skånsta norras busshållplats. Frågan behöver utredas eftersom Trafikverket är väghållare.

Renoveringar av befintliga idrottsanläggningar
Inventering och program för nödvändiga renoveringar av befintliga idrottsanläggningar.

5.0 PRIORITERADE INVESTERINGAR

5.1 Prioriterade investeringar

Ny simhall

Planerna för ny simhall fortsätter men det finns fortfarande ingen beräknad kostnad eller föreslagen finansiering för projektet. Vi anser att det bästa är att kommunen själv skall äga sina fastigheter och avsätter **200 mkr** för 2027 och **150 mkr** år 2028 till finansieringen av den nya simhallen.

Nytt äldreboende i egen regi

Precis som i övriga landet blir andelen äldre allt fler och behovet av platser på särskilt boende för äldre ökar markant. Vi behöver ta ansvar och möta behoven. I dagsläget finns bara ett kommunalt äldreboende på Ljusterö, vi anser att det även ska finnas minst ett särskilt boende på fastlandet. Vi tillför **200 mkr** till investeringsbudgeten för 2027 och **50 mkr** till år 2028 för bygget av ett nytt boende i egen regi.

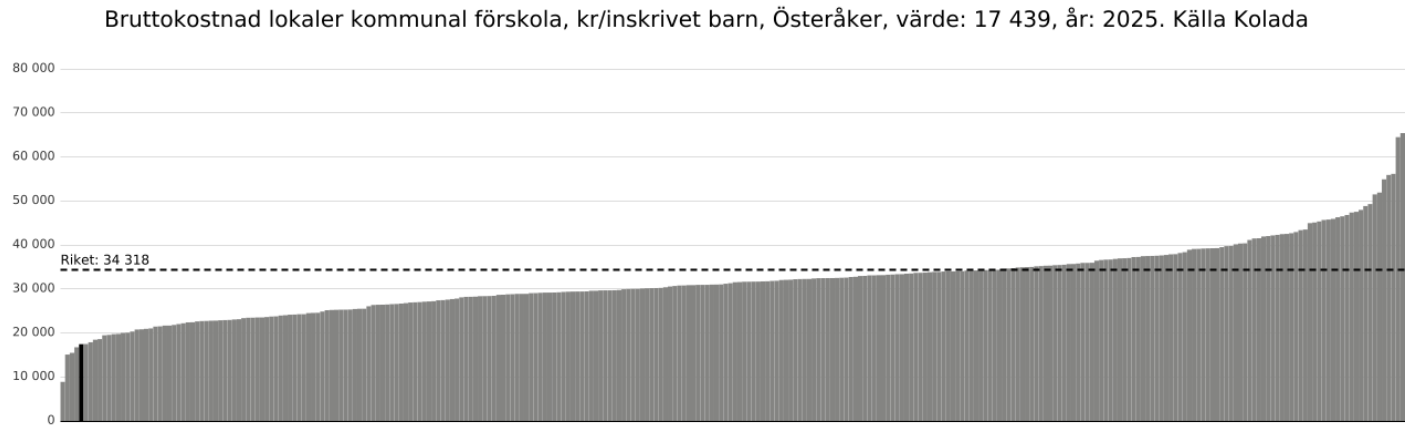
Österåkers Gymnasium, KOMVUX

Kommunstyrelsen gav Samhällsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att upprätta förslag till detaljplan för att bygga ut ÖG och skapa ett Campus 2017-09-20. Vi tillförför **150 mkr** till investeringsbudgeten för 2027 till ombyggnation/ tillbyggnation av Österåkers gymnasium och en samlokalisering med Komvux och **50 mkr** till investeringsbudgeten för år 2028.

Förskole, fritids och klassrumslyft

Österåker har den 5:e lägsta bruttokostnaden för lokalerna per inskrivet barn i förskolan i hela landet. Kostnaden är ca. hälften av snittkostnaden i landet. När det gäller grundskolan så ligger bruttokostnaden 3 000 kr under genomsnittet i landet. Vår nyaste förskola i egen regi byggdes 2006 så beståndet är slitet och förskolorna är inte anpassade för dagens barnantal och förskolans uppdrag. Inom grundskolan betalar Österåker 500 kr mindre per elev än genomsnittet i landet för lokalerna och barnens utemiljöer.

De som får betala för slitna och dåligt anpassade lokaler är våra barn, pedagoger och vårdnadshavare. Vi vill inventera och rangordna samtliga lokaler och utemiljöer för åtgärder på kort och lång sikt och vi vill se en samverkan mellan verksamheten, fastighetsägaren och Pedagogcentrum så det handlar om anpassningar för att leva upp till kraven i läroplanen. Vi tillför **80 000 tkr** för år 2027, **50 000 tkr** för år 2028 och **30 000 tkr** för år 2029.

Ny förskola Åkersberga

Barnkullarna minskar de kommande åren och prognoserna visar på en lägsta nivå 2027–2028. Därför är läget rätt att ta viktiga steg för att minska barngrupperna i förskolan. Österåker ligger över rekommendationerna från Skolverket för både småbarnsgrupperna och de större barnen. För att kunna minska barngrupperna och förstärka kvalitén inom förskolan tillför vi **70 000 tkr** i investeringsbudgeten för 2027 och **10 000 tkr** för 2028 byggandet av en ny förskola med 6 avdelningar.

Ljusterö förskola

Förskolan på Ljusterö är inte anpassad som förskola och lokalerna är mycket slitna. Vi vill riva den gamla förskolan och ersätta den med ny som drivs i egen regi. Det blir Österåkers första nya förskola i egen regi sedan 2006.
Vi tillför **40 000 tkr** till investeringsbudgeten 2027.

Gång och cykelväg till Österåkersanstalten

Enligt Trafikverkets schablonmodell för beräkning av gång och cykelvägar kostar en meter ca 5000 kr utanför tätbebyggt område. Vi tillför **6 000 tkr** för gång och cykelväg till Anstalten Österåker.

Förnyelsebara energikällor offentliga lokaler

Vi tillför **5 000 tkr** i investeringsbudgeten till MHN för att driva projekt med förnyelsebara energikällor i våra offentliga lokaler tillsammans med fastighetsägaren Armada kommunfastigheter.

Westermanpaketet

Vi tillför **5 000 tkr** till investeringsbudgeten för 2027, för ledning och samordning med bostadsbolaget Armada, berörda förvaltningar och kulturaktörer. Den slutgiltiga finansieringen av respektive del i projekt kommer tillföras kommande års investeringsbudgetar.

Upprustning av badplatser

Badplatserna måste rustas upp då de idag inte är i den bästa formen vare sig tillgänglighet eller miljömässigt.
Vi tillför **3 000 tkr** till investeringsbudgeten för 2027och 2028.

Lekplats till Berga Öppna förskola

Berga öppna förskola saknar idag helt lekplats utomhus för sina besökare. I takt med ökat efterfrågan och ökat antal besökare har behovet av en lekplats för barn, vårdnadshavare och pedagoger blivit alltmer aktuell.
Vi tillför **1 000 tkr** till inköp och iordningställande av en lekplats till Berga öppna förskola.

6.0 EKONOMISKA SAMMANSTÄLLNINGAR

6.1 Driftbudget

Driftbudget (mnkr)	Budget Netto 2026	intäkter brutto 2027	kostnader brutto 2027	Budget Netto 2027	intäkter brutto 2028	kostnader brutto 2028	Plan Netto 2028	intäkter brutto 2029	kostnader brutto 2029	Plan Netto 2029
Kommunfullmäktige	-11,3	0,0	-10,6	-10,6	0,0	-10,8	-10,8	0,0	-14,5	-14,5
Överförmyndarnämnden	-6,9	0,0	-9,3	-9,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kommunstyrelse	-355,0	110,3	-577,7	-467,4	112,5	-9,5	103,0	114,8	-9,6	105,1
Kultur- och fridsnämnden	-134,7	3,5	-164,1	-160,6	3,5	-574,2	-570,7	3,6	-588,5	-584,9
Utbildningsnämnden	-1 475,8	185,7	-1 785,4	-1 599,7	189,4	-167,2	22,2	193,2	-170,2	23,0
Näringslivs- och Arbetsmarknadsnämnden	-36,8	0,0	-40,8	-40,8	0,0	-1 822,8	-1 822,8	0,0	-1 861,6	-1 861,6
Vård- och omsorgsnämnden	-809,3	140,6	-1 005,8	-865,2	146,0	-41,8	104,2	150,6	-42,7	107,8
Socialnämnd	-114,1	15,5	-160,9	-145,4	12,8	-1 060,9	-1 048,1	13,0	-1 100,3	-1 087,3
Byggnadsnämnd	-9,9	12,5	-24,0	-11,4	12,8	-163,5	-150,7	13,1	-166,1	-153,0
Miljö- och hälsoskyddsnämnd	-9,3	8,1	-19,8	-11,8	8,2	-24,4	-16,2	8,8	-24,8	-16,0
Nämndernas driftanslag	**-2 963,1**	**476,1**	**-3 798,4**	**-3 322,2**	**485,3**	**-3 875,0**	**-3 389,8**	**497,0**	**-3 978,3**	**-3 481,3**
Pensioner	-48,9	84,0	-129,5	-45,5	86,5	-137,6	-51,1	89,1	-147,8	-58,7
Central finansiering	77,5	80,2	35,6	115,8	55,5	34,7	90,2	58,1	34,7	92,8
Drift inkl centrala poster	**-2 934,5**	**640,3**	**-3 892,3**	**-3 252,0**	**627,3**	**-3 977,9**	**-3 350,6**	**644,2**	**-4 091,4**	**-3 447,2**
Justering Interna transaktioner	47,8	-133,8	186,8	53,0	-140,6	201,6	61,0	-145,8	210,3	64,5
Drift efter justering	**-2 886,7**	**506,5**	**-3 705,5**	**-3 199,0**	**486,7**	**-3 776,3**	**-3 289,6**	**498,4**	**-3 881,1**	**-3 382,7**
Avskrivningar	-73,4	0,0	-84,8	-84,8	0,0	-92,8	-92,8	0,0	-96,3	-96,3
Verksamhetens nettokostnad	**-2 960,1**	**506,5**	**-3 790,3**	**-3 283,8**	**486,7**	**-3 869,1**	**-3 382,4**	**498,4**	**-3 977,4**	**-3 479,0**

6.2 Resultatbudget

Resultatbudget (mnkr)	Budget 2026	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029
Verksamhetens intäkter	486,7	506,5	486,7	498,4
Verksamhetens kostnader	-3 373,4	-3 705,5	-3 776,3	-3 881,1
Avskrivningar	-73,4	-84,8	-92,8	-96,3
Verksamhetens nettokostnader	**-2 960,1**	**-3 283,8**	**-3 382,4**	**-3 479,0**
Skatteintäkter	2 818,2	3 141,7	3 265,9	3 396,6
Generella statsbidrag och utjämning	283,6	268,2	267,2	361,2
Verksamhetens resultat	**141,8**	**126,1**	**150,7**	**278,8**
Finansiella intäkter	15,2	12,1	6,4	6,4
Finansiella kostnader	-46,4	-48,7	-55,4	-59,6
Årets resultat	**110,6**	**89,5**	**101,6**	**225,6**

6.3 Investeringsbudget

Investeringsanslag	Budget 2026	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029
Kommunstyrelsen				
-varav SBF	-92	-82	-101	-110
-varav Ledning	-10	-10	-10	-10
-varav Civil beredskap	-10	-10	-10	0
-varav enligt tabell nedan	-	-755	-310	-30
Totalt Österåkers kommun	**-112**	**-857**	**-431**	**-150**
Finansiell leasing*	-	0	0	0
Totalt Österåkers kommun, inkl finansiell leasing	**-112**	**-857**	**-431**	**-150**

Förändringar i investeringsbudget, mnkr	Investeringsdel				Förstudie i drift			Ger kapitalkostnad					Ger avskrivning		
Text	2027	2028	2029	Avskriviningstid	2027	2028	2029	2027	2028	Restvärde	Ränta investering år 1	2029	2027	2028	2029
Ny simhall	200,0	150,0	0,0	30	15,0	5,0	0,0	-	6,0	193,3	5,8	10,3	-	6,7	11,7
Campus (ÖG och Komvux)	150,0	50,0	0,0	30	10,0	2,0	0,0	-	4,5	145,0	4,4	5,9	-	5,0	6,7
Förskole, fritids och klassrumslyft	80,0	50,0	30,0	30	1,0	0,0	0,0	-	2,4	77,3	2,3	3,8	-	2,7	4,3
Ny förskola Ljusterö	40,0	0,0	0,0	30	3,0	0,0	0,0	-	1,2	38,7	1,2	1,2	-	1,3	1,3
GC till Anstalten Österåker	6,0	0,0	0,0	50	0,2	0,0	0,0	-	0,2	5,9	0,2	0,2	-	0,1	0,1
Förnyelsebara energikällor offentliga lokaler	5,0	0,0	0,0	10	0,2	0,0	0,0	-	0,2	4,5	0,1	0,1	-	0,5	0,5
Upprustning badplatser	3,0	0,0	0,0	15	0,1	0,0	0,0	-	0,1	2,8	0,1	0,1	-	0,2	0,2
Lekplats Berga Öppna förskola	1,0	0,0	0,0	15	0,1	0,0	0,0	-	0,0	0,9	0,0	0,0	-	0,1	0,1
Nytt äldreboende	200,0	50,0	0,0	30	10,0	5,0	0,0	-	6,0	193,3	5,8	7,3	-	6,7	8,3
NY förskola Åkersberga	70,0	10,0	0,0	30	8,0	0,0	0,0	-	2,1	67,7	2,0	2,3	-	2,3	2,7
Westermanpaketet	0,0	0,0	0,0	0	5,0	0,0	0,0	-	0,0	0,0	0,0	0,0	-	0,0	0,0
	0,0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	-	0,0	0,0	0,0	0,0	-	0,0	0,0
	0,0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	-	0,0	0,0	0,0	0,0	-	0,0	0,0
	0,0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	-	0,0	0,0	0,0	0,0	-	0,0	0,0
	0,0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	-	0,0	0,0	0,0	0,0	-	0,0	0,0
	0,0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	-	0,0	0,0	0,0	0,0	-	0,0	0,0
	0,0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	-	0,0	0,0	0,0	0,0	-	0,0	0,0
	0,0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	-	0,0	0,0	0,0	0,0	-	0,0	0,0
Summa investeringar	755,0	310,0	30,0		52,6	12,0	0,0	-	22,7			31,2	-	25,6	35,9

6.4 Balansbudget

Balansbudget mnkr	Utfall 2025	Prognos 2026	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029
TILLGÅNGAR					
Immateriella och materiella anläggningstillgångar	2 253,3	2 368,9	1 309,8	731,3	458,4
Finansiella anläggningstillgångar	310,5	308,7	303,4	309,2	317,8
Fodringar	1 447,4	1 401,1	2 490,4	3 102,7	3 405,3
Exploateringstillgångar	70,1	68,4	70,1	70,1	70,1
Kassa och bank	120,4	60,0	60,0	60,0	60,0
Summa tillgångar	**4 201,7**	**4 207,0**	**4 233,6**	**4 273,2**	**4 311,5**
SKULDER OCH EGET KAPITAL					
Ingående eget kapital	1 836,0	1 927,9	2 124,8	2 194,8	2 274,8
Resulat	91,9	196,9	70,0	80,0	80,0
Pensionsavsättningar	553,0	551,1	546,8	552,0	568,2
Övriga avsättningar	586,8	517,1	507,5	493,8	467,7
Långfristiga skulder	653,9	631,6	602,1	570,2	538,4
Kortfristiga skulder	480,1	382,4	382,4	382,4	382,4
Summa skulder	**4 201,7**	**4 207,0**	**4 233,6**	**4 273,2**	**4 311,5**
kontroll	*0,0*	*0,0*	*0,0*	*0,0*	*0,0*

Soliditet	Utfall 2025	Prognos 2026	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029
Exkl pensionsåttagande	46%	51%	52%	53%	55%
Inkl pensionsåttagande	32%	37%	39%	42%	44%

Ansvarsförbindelsen inkl löneskatt (mnkr)	597	561	523	493	467

6.5 Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalys enligt indirekt metod	Utfall 2025	Prognos 2026	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Årets resultat	91,9	196,9	70,0	80,0	80,0
Justering för ej likvidpåverkande poster	146,8	49,8	64,8	82,2	95,6
-Justering för av- och nedskrivningar		*47,3*	*50,6*	*58,6*	*62,1*
-Justering för avyttringar/utrangeringar					
-Justering för pensionsavsättningar		*2,8*	*-4,3*	*5,2*	*16,2*
-Justering för övriga avsättningar		*-0,3*	*14,0*	*14,0*	*14,0*
-Justering för resultatpåverkan finansiell leasing			*4,5*	*4,4*	*3,3*
Övriga likvidpåverkande poster	-14,6		33,0	89,0	52,0
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	**224,1**	**246,7**	**167,8**	**251,2**	**227,6**
Ökning/minskning av exploateringstillgångar					
Ökning/minskning av kortfristiga fodringar	-4,3	-11,4	-8,6	-8,8	-9,0
Ökning/minskning av föråd och varulager					
Ökning/minskning av kortfristiga skulder	77,3	-29,3			
Kassaflöde från den löpande verksamheten	**297,2**	**206,0**	**159,2**	**242,4**	**218,7**
INVESTERINGSVERKSAMHETEN					
Investering i immateriella anläggningstillgångar					
Försäljning av immateriella anläggningstillgångar					
Investering i materiella anläggningstillgångar	-148,1	115,6	-979,0	-488,0	-179,0
Försäljning av materiella anläggningstillgångar					
Investering i kommunkoncernföretag					
Försäljning av kommunkoncernföretag					
Förvärv av finansiella tillgångar	-67,7				
Avyttring av finansiella tillgångar					
Lån till närstående företag	-11,1				
Kassaflöde från investeringsverksamhten	**-226,8**	**115,6**	**-979,0**	**-488,0**	**-179,0**
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN					
Ökning/minskning långfristiga skulder					
Ökning/minskning långfristiga placeringar					
Ökning/minskning långfristiga fodringar			5,3	-5,8	-8,6
Investeringsbidrag	7,6	5,0	4,5	5,0	5,0
Nyupptagna lån					
Amortering av skulder för finansiell leasing	-20,1	-23,1	-26,2	-27,3	-27,8
Amortering av långfristiga skulder					
Kassaflöde från investeringsverksamhten	**-12,5**	**-18,1**	**-16,4**	**-28,1**	**-31,4**
BIDRAG TILL INFRASTRUKTUR					
Utbetalning av bidrag till statlig infrastruktur	-36,8	-9,3	-23,6	-27,7	-40,1
Årets kassaflöde	**21,0**	**294,1**	**-859,8**	**-301,4**	**-31,8**
Likvida medel vid årets början	98,5	99,4	60,0	60,0	60,0
Likvida medel vid årets slut	99,4	60,0	60,0	60,0	60,0